

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
МУНИЦИПАЛЬНОГО
ОБРАЗОВАНИЯ
«КАРМАЛКИНСКОЕ
СЕЛЬСКОЕ ПОСЕЛЕНИЕ»
ЛЕНИНОГОРСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЛЕНИНОГОРСК
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«КАРМАЛКА
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ»
МУНИЦИПАЛЬ
БЕРӘМЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

KAPAP

05.12.2022 ел

Nº 11

«2023-2024 елларга Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының Кармалка авыл жирлеге жирлөрреннән файдалану һәм саклау» муниципаль программының раслау түрүнде

Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының Кармалка авыл жирлеге территориясендә жирләрне саклауны гамәлгә ашыру максатларында, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 179 статьясы нигезендә, Россия Федерациясе Жир кодексының 11, 13 статьясы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга таянып, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән, Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының Кармалка авыл жирлеге Башкарма комитеты КАРАР БИРӘ:

1. «2023-2024 елларга Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының Кармалка авыл жирлеге жирләреннөн файдалану һәм саклау» буенча күшымта итеп бирелгән муниципаль программаны расларга (Күшымта).

2.Әлеге карарны Татарстан Республикасы, Лениногорск районы, Мордва Кармалка авылы, Геодезия ур., 38 а йорт, 2 корылма (административ бина), Нагорный ур., 33 йорт (авыл мәдәният йорты) буенча урнашкан мәгълүмат стендларында, Лениногорск муниципаль районының рәсми Интернет-сайтында «Авыл жирлекләре» бүлегендә һәм Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында (pravo.tatarstan.r) урнаштырырга.

3. Элеңе каарның үтәлешен контрольдә тотуны үз жаваплығымда калдырам.

Татарстан Республикасы
Лениногорск муниципаль районы
«Кармалка авыл жирлеге»
муниципаль берәмлеге башлыгы

О.В.Кириллова

Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районның Кармалка авыл жирлеге Башкарма комитетының 2022 елның «05» декабрендөгө 11 номерлы каары белән расланды

«2023-2024 елларга Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районның Кармалка авыл жирлеге жирләреннән файдалану һәм саклау» муниципаль программысы

«2023-2024 елларга Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районның Кармалка авыл жирлеге жирләреннән файдалану һәм саклау» муниципаль программының ПАСПОРТЫ

Программаны эшләү өчен нигез	РФ Жир кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендөгө 131-ФЗ номерлы Федераль законы
Заказчы	Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районаны Кармалка авыл жирлеге Башкарма комитеты
Программаның төп эшкәртүчесе	Кармалка авыл жирлеге Башкарма комитеты
Программаның төп максаты	Кармалка авыл жирлеге жирләрен саклау һәм рациональ файдалану چараларын тормышка ашыру
Программаның билгеләнеше	Кармалка авыл жирлеге жирләрен саклау мәсьәләләрен хәл итү
Программаны тормышка ашыру вакыты	2023-2024 еллар
Көтөлгөн нәтижәләр	Жирләрне рациональ файдалану һәм саклау, бозылган жирләрне торгызу, халыкның экологик куркынычсызлыгын һәм аның тормыш сыйфатын күтәрү
Программаны тормышка ашыруны контролъдә тоту	Кармалка авыл жирлеге Башкарма комитеты
Программаны тормышка ашыру механизмы	Жирләрне саклау һәм рациональ куллану буенча хужаларның һәм кулланучыларның эшчәнлеген координацияләү Кармалка авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан башкарыла. Программаны ачыклау кирәк булганда башкарыла
Финанслау күләмнәре һәм чыганаклары	Программаны үтәү муниципаль берәмлек бюджеты һәм оешма چаралары хисабына башкарыла. Программаны муниципаль берәмлек бюджеты акчалары исәбеннән финанслау күләме 10 000 сум тәшкил итә, шул исәптән: 2023 ел-5 мән сум.

1. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның тиешле өлкәдә ағымдагы торышына характеристика һәм төп проблемалар

Жир - әйләнә-тирә мохитнең мәһим өлеше, андан файдалану башка барлық табигый объектлар: хайваннар, урманнар, үсемлекләр дөньясы, сular, файдалы казылмалар һәм жир асты байлыкларының башка кыйммәтләре белән бәйле. Жирдән файдаланмычы һәм аны сакламычы башка табигый ресурслардан файдалану мөмкин түгел. Жиргә карата хужасыз караш шунда ук яки якын киләчәктә әйләнә-тирә мохиткә зыян китерәчәк, жирнең өске катламын - туфракны, аның химик һәм радиоактив пычрануын жимерүгә генә түгел, белки табигый комплексның экологик начарлануы белән дә бәйле булачак.

«2023-2024 елларга Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районның Кармалка авыл жирлеге жирләреннән файдалану һәм саклау» муниципаль программыны (алга таба - Программа) икътисадны нығыту мәнфәгатьләрендә жир ресурсларыннан нәтижәле һәм нәтижәле файдалануның һәм аларга идарә итүнең дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруны тәэммин итүче жирләрдән файдалануның һәм саклауның уңай шартларын тудыруга юнәлдерелгән.

Төрле максатларда жир фондының зур күләмен куллану әйләнә-тирә мохит экосистемасының барлық буыннарының табигый бөтенлеген саклау буенча бурычлар күя. Табигаттә барысы да бәйләнгән. Шуңа күрә бер звеноның дөрес эшләмәве, урман, хайваннар дөньясы, жирнең дисбалансына һәм экосистеманың бөтенлеген бозуга китерә.

Жирне рациональ кулланмау, аңа карата хужасыз мәнсәбәт аның башкарған функцияләренең бозылуына, табигый үзлекләренең кимүенә китерә.

Жирләрне рациональ файдалану тәэммин ителгәндә генә саклау нәтижәле була ала.

Кармалка авыл жирлегенең тотрыкли социаль-икътисади үсеше һәм анда яшәүчеләренең экологик куркынычсызлыгы проблемалары жирләрне саклау һәм файдалану мәсьәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән. Авыл жирлеге дәрәҗәсендә жирләрне саклау һәм куллануның жирле проблемаларын мөстәкыйль хәл итеп була, өстәвенә, хәзер яшәүче кешеләр генә түгел, ә киләчәк буыннар мәнфәгатьләрендә тулы, комплекслы һәм акыллы итеп.

Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районның Кармалка авыл жирлеге территориясендә рөхсәт ителгән төрле жир кишәрлекләре бар.

Иң кыйммәтлесе - авыл хужалыгы жирләренә караган авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр.

Мәдәни-техник халәте буенча жирлек территориясендәге көтүлекләр кубесенчә чиста. Көтүлекләрне шәхси ярдәмчә хужалыклар куллана.

Барлық көтүлек азыгын кулланучыларны исәпкә алып, табигый көтүлекләргә йөкләнеш зур түгел. Жирлекнең барлық көтүлекләрендә диярлек яшеллек күп.

Жирләрнең экологик торышы уртacha яхшы, ләкин рөхсәтsez чүплекләр әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясыйлар һәм экологик хәлне көчәйтәләр.

2. Муниципаль программаны тормышка ашыруның максатлары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре, сроклары һәм этаплары

Жирлек территориясендә жирләрдән файдалану һәм саклау өлкәсендәге муниципаль сәясәтнең төп принциплары: Кармалка авыл жирлеге Башкарма комитеты эшчәнлегенең законлылыгы һәм ачыклыгы, жаваплылык һәм контролълек, нәтижәлелек.

Муниципаль программаның максатлары-пүчрануны, юкка чыгуны, деградацияне, бозуны, жирлөрне һәм туфракка башка тискәре йогынтыны булдырмау һәм бетерү, шулай ук жирләрдән рациональ файдалануны тәэммин итү, шул исәптән авыл хужалығы билгеләнешендәге жирләрдә туфракның уңдырышлылығын торғызу һәм жирлөрне яхшырту өчен.

Күелган максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендәге эшчәнлекне оптимальләштерү;

- жирлөрне куллану һәм саклауның нәтижәлелеген арттыру, жирләрдән рациональ файдалануны һәм саклауны тәэммин итү;

- яшел мәйданнарны саклау һәм торғызу;

- жирлөрне инвентаризацияләү.

Жирлөрне инвентаризацияләү деградация, пүчрану, чүплөнү, хужалық эшчәнлегенең башка тискәре (зараарлы) йогынтысын булдырмау, кулланылмың торган, рациональ кулланылмың торган яки файдаланылмың торган жир кишәрлекләрен, жирлөрнең башка характеристикаларын ачыклау өчен үткәрелә.

Әлеге Программаны гамәлгә ашыру жирләрдән файдалануны тәртипкә салуга ярдәм итәчәк; яңа жир кишәрлекләрен әйләнешкә кертү; авыл жирлегенең инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыру, икътисадны үстерүгә, жирлөрне нәтижәлерәк файдалануга һәм саклауга ярдәм итәчәк.

Программа чараларын үтәу нәтижәсендә түбәндәгеләр тәэммин ителәчәк:

- 1) торак пунктларны төзекләндерү;
- 2) жирлөрнең сыйфатлы характеристикаларын яхшырту;
- 3) жирләрдән нәтижәле файдалану.

Программаны гамәлгә ашыру срокы 2023-2024 еллар.

3. Программаны тормышка ашыруның барышын тикшереп торуны оештыру

Программаны гамәлгә ашыруның барышын Лениногорск муниципаль районның Кармалка авыл жирлөгө Башкарма комитеты аның гамәлдәге законнар белән билгеләнгән вәкаләтләре нигезендә контролъдә тота.

4. Программаны тормышка ашыруның социаль-икътисади нәтижәлелеген бәяләү

Программаны тормышка ашыруның нәтижәлелеген бәяләү Лениногорск муниципаль районның Кармалка авыл жирлөгө Башкарма комитеты тарафыннан ел саен, хисап чорыннан соң килүче айның 1 мартана кадәр, программаны гамәлгә ашыру срокы дәвамында гамәлгә ашырыла.

Программаны тормышка ашыруның нәтижәлелеген бәяләү программаның Кармалка авыл жирлегенең социаль-икътисади үсешенә керткән өлешен гомуми бәяләүне үз эченә алырга тиеш.

Программаны тормышка ашыру түрүндагы хисапта булырга тиеш:

1) чынлыкта житештерелгән чыгымнарның гомуми күләме, барлығы һәм шул исәптән финанслау чыганаклары буенча;

2) программа буенча ел дәвамында тәмамланган чаралар исемлеге;

3) программа чаралары исемлеге һәм аларны тәмамламау проценты ел дәвамында тәмамланмаган;

4) программа чараларын вакытында тәмамламау сәбәпләрен анализлау;

5) өстәмә финанслау чыганакларын һәм программ максатларга ирешүненең башка ысуулларын жәлеп итү яки программаны киләчәктә гамәлгә ашыруны тұктату түрүнде тәкъдимнәр.

5. Муниципаль программаның төп чаралары исемлеге

Муниципаль программа кысаларында Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы Кармалка авыл жирлеге территориясендә жирләрне саклау һәм алардан файдалануның нәтижәлелеген арттыру чаралары планлаштырылган.

№ п\п	Чараларның исеме	Финанслау чыганагын күрсәтеп финанслау (мен сум)	Башкаручы	Башкару вакыты	Жаваплы зат
1.	Чокырларның ёске катын ныгыту	Оешмаларның, шәхси затларның, жирдән файдаланучыларның үз акчалары	Жир урнашу урыны буенча	Дайми	Оешма житәкчеләре, шәхси затлар
2.	Шәхси буаларны, башка су объектларын ачыклау гидротехник корылмалар һәм бу корылмаларны конкрет милекчеләр тарафыннан тикшерү	-	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	2023-2024	Башкарма комитет житәкчесе
3.	Жирдән файдалану чикләрен, линия корылмалары объектларын, юл чөлтәрен, чикләнгән файдаланудагы жирләрне, сыйфатлы курсәткечләрне кертеп, әлеге жирләрнең бердәм банкын формалаштыру һәм алыш бару	-	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	2023-2024	Башкарма комитет житәкчесе
4.	Кармалка авыл жирлеге торак пунктлары территорияләрен төзекләндөрү һәм яшелләндөрү	-	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	Дайми	Башкарма комитет житәкчесе
5.	Авыл хужалығы жирләрен агачлар һәм куаклар, чүп үләннәре үсүдән саклау һәм зарарлы организмнәрдан саклау буенча чаралар үткәрү	Жир кулланучыларның үз акчалары	Жир урнашу урыны буенча	Дайми	Оешма житәкчеләре, шәхси затлар
6.	Деградация, пычрану, чүп-чар булган жирләрне, хужалық эшчәнлегенең башка тискәре (зарарлы) йогынтысы нигезендә булган жирләрне яхшырту һәм торғызуны тәэммин итү	Жир кулланучыларның үз акчалары	Жир урнашу урыны буенча	Дайми	Оешма житәкчеләре, шәхси затлар

6. Муниципаль программаны тормышка ашыруның көтөлгөн нәтижәләре.

Бу программаны тормышка ашыру жирдән файдалануны тәртипкә салуга, жирләрне нәтижәле куллануга һәм саклауга, бозылган жирләрне торғызуға һәм халыкның экологик куркынычсызлығын һәм аның тормыш сыйфатын арттыруға, авыл жирлегенең инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыруға, икътисад үсешенә, шулай ук салым салына торған базаны арттыруға ярдәм итәчәк.

Программа өзөндөсүнде тәэмин ителәчәк:

- 1) торак пунктларны төзекләндерү;
- 2) жирнең сыйфат характеристикаларын яхшырту;
- 3) жирләрдән нәтижәле файдалану.